

Verksamhetsberättelse 2009

Nationell plattform för arbete med naturolyckor

MSB:s kontaktpersoner:

Mette Lindahl Olsson 010-240 51 27

Åke Svensson, 010-240 52 87

Janet Edwards, 010-240 51 08

Dokumentet senast uppdaterat: 2010-02-05

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Syfte, mål och uppgifter	4
2. Verksamhet	7
2.1 Genomförda aktiviteter	7
2.1.1 Möten inom den nationella plattformen – enligt mål 1	7
2.1.2 Översyn lagstiftning – enligt mål 1.....	8
2.1.3 Workshop Geodata – enligt mål 2.....	8
2.2 Referensgrupper.....	8
2.3 Påbörjade aktiviteter.....	8
2.3.1 Klimatanpassning och portal för klimatanpassning – enligt mål 1.....	8
2.3.2 Behov av geodata för arbete med naturolyckor	9
2.3.3 Seminarserie Översvämning – enligt mål 3.....	9
2.3.4 Nya myndigheter i plattformen – styrgruppsbeslut 2008.....	9
2.4 Ej genomförda aktiviteter	9
2.4.1 Behov av kunskapsuppbyggnad – enligt mål 3	9
2.5 Grafisk profil	10
2.6 Internationell samverkan.....	10
2.6.1 Samverkan inom Europa	10
2.6.2 Besök från Norge.....	10
2.6.3 Samverkan på global nivå	10
2.7 Rapportering till UN/ISDR.....	11
2.8 Ekonomi.....	11

1. Inledning

Sveriges nationella plattform för arbete med naturolyckor bildades i enlighet med uppdraget till Räddningsverket i regleringsbrevet formellt vid GD-mötet i Rosersberg den 13 september 2007. Denna verksamhetsberättelse omfattar plattformens andra verksamhetsår från januari 2009 till och med december 2009.

Vid årsskiftet 2008/2009 lades Räddningsverket, Krisberedskapsmyndigheten och Styrelsen för psykologiskt försvar ned och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB bildades.

MSB har i sitt regleringsbrev i uppdrag att ”genom en nationell plattform och i samverkan med berörda myndigheter och organisationer förbättra samordningen av arbetet med att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor”. Åtgärderna ska syfta till att uppfylla Sveriges åtaganden i Hyogodeklarationen och Hyogo Framework for action, HFA. MSB är utsedd kontaktpunkt för det nationella åtagandet enligt HFA medan det övriga ansvaret för HFA ligger på Utrikesdepartementet, UD.

MSB har sedan årsskiftet två koordinatörer som arbetar med nationell och internationell samverkan, administration, rapportering och samordning inom ramen för nationell plattform och Sveriges åtaganden enligt HFA. Som en följd av MSBs åtaganden under det svenska ordförandeskapet i EU har koordinatörerna nyttjats även för planering och genomförande av en workshop, EU Prevention Workshop, som genomfördes på Hasselbacken i Stockholm den 27-29 juli.

Under året har följande myndigheter och organisationer ingått i myndighetsnätverket:

Banverket, Boverket, Energimyndigheten, Lantmäteriet, Livsmedelsverket, Länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sida, SMHI, Socialstyrelsen, Statens geotekniska institut, Svenska Kraftnät, Sveriges Geologiska Undersökning, Sveriges kommuner och landsting, Vägverket.

1.1 Syfte, mål och uppgifter

Det övergripande syftet med arbetet inom den nationella plattformen är att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor genom att samordningen förbättras på lokal, regional och nationell nivå.

För att uppnå detta genomförs arbete inom följande tre insatsområden med angivna strategiska mål:

1. Samverkan och samordning mellan myndigheter och organisationer

Målet är en ökad och breddad tvärssektoriell samverkan mellan myndigheter och organisationer som ger en allsidig belysning av risker, möjliga åtgärder och deras konsekvenser samt resulterar i ett behovsanpassat stöd till främst kommuner, landsting och länsstyrelser i frågor som rör naturolyckor.

Inriktning av verksamheten	År
Arrangera konferenser/workshops rörande arbetet med naturolyckor för olika målgrupper Arrangera en konferens/workshop under hösten 2009 i anslutning till "naturolycksdagen" (International Day for Natural Disaster Reduction) den 14 oktober.	2009 -
Analys av verksamhet inom pågående nätverk och förslag till samordning och effektivisering i syfte att uppnå synergieffekter. Utgångspunkten är nätverkets sammanställning av befintliga nätverk, rapport NP 2008:4 "Samverkansforum".	2009
Utreda och analysera hela olyckscykeln (förhindra, begränsa, förbereda insats, genomföra insats, utvärdera och återställa) avseende luckor och oklarheter när det gäller uppgifter och ansvarsförhållanden. Syftet är att erhålla underlag för att i nästa steg kunna initiera åtgärder inom de områden där behov identifierats.	2010 - *)

*) Enligt beslut på GD-mötet 2008 tidigarelagt för genomförande 2009.

2. Effektiv dataförsörjning

Målet är att identifiera behov av data och planeringsunderlag samt förbättra tillgängligheten och underlätta utbyte av informationen. Därigenom ges bättre förutsättningar för en gemensam lägesbild som kan utgöra beslutsunderlag hos berörda aktörer i arbetet med att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor.

Inriktning av verksamheten	År
Verka för att tillgängliga metoder för att utarbeta planeringsförutsättningar samordnas över sektorsgränser och tillämpas i praktiken, till exempel: grundläggande säkerhetsnivåer och riskbedömningar för fysisk planering, infrastruktur, klimatanpassning, kostnadseffektiva åtgärder och kostnads-/nyttoanalyser samt mål och indikatorer.	2009 -
Utarbeta underlag beträffande behov och samlad hantering av geodata kring naturolyckor som en del i Geodataprojektet, inklusive dess geodataportal, inom ramen för den Nationella geodatastrategin.	2009 -

3. Forskning, utveckling och kunskapsförsörjning

Målet är att genom forskning, utveckling, information och utbildning stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera naturolyckor.

Inriktning av verksamheten	År
Med utgångspunkt från FoU-program hos olika forskningsfinansiärer (nationellt och inom EU) identifiera behov av kunskapsuppbyggnad som utifrån nätverkets samordnande roll inte är belysta.	2009 -
Identifiera och förmedla kunskap genom "goda exempel" och lärande från olyckor inom hela kedjan från förebyggande till återställande.	2009 -

Myndighetsnätverket sammanträder minst två gånger per år. Huvudsakliga arbetsuppgifter är att:

- utarbeta mål för plattformsarbetet (Disaster Risk Reduction) i Sverige
- utarbeta handlingsprogram omfattande strategier och åtgärder för att nå målen
- följa upp genomförd verksamhet mot målen
- bidra till och kontrollera verksamhetsberättelsen
- utarbeta verksamhetsplan
- återrapportering till styrgruppen
- föreslå myndigheter som bör medverka i myndighetsnätverket

Sekretariatets huvudsakliga arbetsuppgifter är att:

- koordinera och driva plattformens arbete
- samordna möten för myndighetsnätverket
- utarbeta underlag och bakgrundsdokument
- utarbeta förslag till verksamhetsberättelse
- ansvara för dokumentation
- ansvar för information om plattformen
- kontakt med ISDR och andra länders nationella plattformar
- arrangera seminarier
- förebereda styrgruppsmöten

2. Verksamhet

2.1 Genomförda aktiviteter

2.1.1 Möten inom den nationella plattformen – enligt mål 1

Myndighetsnätverket har genomfört fyra endagsmöten och ett tvådagars möte under verksamhetsåret. Mindre arbetsgrupper har formerats för flera av de aktiviteter som redovisas nedan. Även för arbetet med revidering av styrdokument och framtagandet av verksamhetsplan med mera för 2010 har arbetsgrupper bildats. En särskild arbetsgrupp har arbetat med frågor kring samordning av vissa klimatanpassningsfrågor och klimatanpassningsportalens eventuella framtid inom ramen för nationell plattform.

Tabell 1: Plattformens myndigheter och deltagande vid möten i myndighetsnätverket under 2009.

Myndighet	Feb.	Apr.	Jun.	Sep.	Nov.
Banverket	X	X	-	X	
Boverket	X	-	X	X	
Energimyndigheten	X	X	-	X	
Lantmäteriet	X	-	X	X	
Livsmedelsverket	X	X	X	X	
Länsstyrelsen	-	-	-	X	
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	X	X	X	X	
Naturvårdsverket	X	X	X	X	
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	-	-	-	-	
Socialstyrelsen	-	-	-	X	
Sveriges geotekniska institut	X	X	X	X	
Statens Geologiska Undersökning	X	X	X	-	
Svenska Kraftnät	-	-	-	-	
Sveriges Kommuner och Landsting	X	X	X	X	
Sveriges Meteorologiska o Hydrologiska Institut	X	X	X	X	
Vägverket	X	X	X	X	

Det har varit relativt stor omsättning på representanter för de i plattformen medverkande myndigheterna och organisationerna, detta främst till följd av interna omorganisationer, hög arbetsbelastning etc. Skogsstyrelsen har sagt sig villiga att medverka i vissa frågor i plattformensarbete. Verksamheten 2009 har dock inte föranlett behov att särskilt kalla Skogsstyrelsen till myndighets-

nätverkets möten. Några myndigheter har inte kunnat medverka alls vid myndighetsnätverkets möten och i några fall saknas utsedda suppleanter. Det bör påpekas att effektiviteten i plattformen bygger på allas närvaro, engagemang och vilja att samverka och dela med sig av information och kunskap. En kontinuitet i deltagandet är också viktigt för kunskapsuppbyggnaden.

2.1.2 Översyn lagstiftning – enligt mål 1

En sammanställning av gällande lagstiftning (ansvar) inom naturolycksområdet har genomförts av advokaten Tove Andersson på uppdrag av MSB. Arbetet har omfattat naturolyckstyperna storm, översvämning, ras/skred, erosion, skogsbrand, för hela olyckscykeln (förhindra, begränsa, förbereda insats, genomföra insats, utvärdera och återställa). Rapporten behandlar ansvaret på nationell, regional, lokal och den enskildes nivå. I rapporten belyses luckor och oklarheter när det gäller uppgifter och ansvarsförhållanden.

Uppdraget har genomförts efter begäran från GD-mötet 2008 och syftet är att ge en gemensam bild om ansvar, rättigheter och skyldigheter för myndigheter, kommuner och den enskilde. Rapporten kommer att färdigställas efter remissbehandling till myndigheterna i plattformen och därefter kommer beslut att tas i myndighetsnätverket om fortsatt arbete.

2.1.3 Workshop Geodata – enligt mål 2

I maj 2009 genomförde Lantmäteriet med stöd av myndighetsnätverket i den nationella plattformen en workshop kring geodata och i september 2009 genomfördes ytterligare en workshop som särskilt var inriktad mot dricksvatten och geodata. Dessa aktiviteter genomfördes som en del av Geodataprojektet för att informera plattformens myndighetsnätverk om arbetet i den nationella geodatastrategin och fånga in synpunkter och särskilda behov, krav och förbättringsområden från aktörerna inom den nationella plattformen. Målgruppen omfattade beslutsfattare, producenter och användare av geodata inom medverkande myndigheter. En sammanfattning från workshopen har utarbetats.

2.2 Referensgrupper

Inga referensgrupper har tillsatts under verksamhetsåret.

2.3 Påbörjade aktiviteter

2.3.1 Klimatanpassning och portal för klimatanpassning – enligt mål 1

En arbetsgrupp har berett frågan om hur klimatanpassningsfrågor helt eller delvis kan samordnas inom ramen för nationell plattform. Dessutom har

arbetsgruppen diskuterat med den informella arbetsgrupp som för närvarande arbetar med den portal för information om klimatanpassningsåtgärder kan samordnas med alternativt hur dess arbete kan ingå som en permanent arbetsgrupp inom ramen för nationell plattform. Arbetsgruppens ställningstaganden har legat till grund för förslagen om fortsatt arbete som redovisats vid GD-mötet 2009.

För att få ytterligare underlag för ställningstaganden kring behoven av samordning i klimatanpassningsfrågor har MSB uppdragit åt SGI att inom ramen för plattformsarbetet inventera och sammanställa olika beslut, uppdrag och aktiviteter på nationell, regional och lokal nivå. Rapportering ska göras till myndighetsnätverket under första kvartalet 2010.

2.3.2 Behov av geodata för arbete med naturolyckor

MSB har i samarbete med Lantmäteriet och inom ramen för nationell plattform inlett arbetet med att utarbeta en rapport om behov av geodata för arbete med naturolyckor. I uppdraget ingår att beskriva brister i och behov av geodata med utgångspunkt i Inspire-direktivet, tidigare utförda utredningar, workshops m.m. Avstämning och diskussioner med användare och intressenter i syfte att fördjupa och konkretisera dessa behov ska utföras. Rapportering ska göras till myndighetsnätverket under första kvartalet 2010.

2.3.3 Seminarserie Översvämning – enligt mål 3

En seminarieserie med goda exempel på förebyggande åtgärder mot översvämningar har planerats. Seminarserien kommer att genomföras under vårvintern 2010 i regi av samverkande myndigheter inom plattformen i nära samverkan med länsstyrelserna. Huvudsaklig målgrupp är kommuner och länsstyrelser samt konsulter inom samhällsplanering, hydrologi, geologi etc. Seminarierna ska dokumenteras och sammanställas i en rapport för senare publicering.

2.3.4 Nya myndigheter i plattformen – styrgruppsbeslut 2008

I enlighet med beslut på föregående GD-möte har Vattenmyndigheterna och Skogsstyrelsen erbjudits att medverka i den nationella plattformen och båda har aviserat medverkan från och med 2010.

2.4 Ej genomförda aktiviteter

2.4.1 Behov av kunskapsuppbyggnad – enligt mål 3

Enligt verksamhetsplanen skulle med utgångspunkt i FoU-program hos olika forskningsfinansiärer, nationellt och inom EU, en analys genomföras för att identifiera behov av ytterligare kunskapsuppbyggnad inom naturolycksområdet. MSB har åtog sig uppdraget och inledande diskussioner om formuleringen av ett uppdrag har förts med forskningsansvariga inom

MSB. Uppdraget har på grund av hög arbetsbelastning inte kunnat startas som planerat. Uppdraget är överfört till verksamhetsplanen för 2010-2012.

2.5 Grafisk profil

En ny grafisk profil med en ny symbol för plattformen har utarbetats och kommer att tillämpas i allt informationsmaterial och på www.msb.se/nationellplattform

Trycksak, bildspel, utställningsmaterial samt format för rapporter ingår i det profilpaketet. MSB:s namn och/eller logotyp kommer att finnas på allt material då MSB är ansvarig myndighet för plattformen.

2.6 Internationell samverkan

2.6.1 Samverkan inom Europa

I februari deltog MSB i egenskap av nationell kontaktpunkt i en workshop i Bonn, Tyskland. Workshopen anordnades av ISDR och Council of Europe i samverkan med den tyska nationella plattformen, DKKV. Vid workshopen redovisade ISDRs kartläggning av arbetet med nationella plattformar och åtaganden enligt HFA. Fördelar och nackdelar med ett europeiskt nätverk för nationella plattformar diskuterades.

Ett förslag från ISDR om bildande av en regional plattform för Europa skickades ut på remiss i september 2009. Förslaget diskuterades i myndighetsnätverket som ställde sig tveksamt till bildandet av en sådan regional plattform. Nätverkets synpunkter inarbetades i Sveriges synpunkter på förslaget. I november bildades European Forum for Disaster Risk Reduction. Sverige är under 2010 ordförande med Makedonien som biträdande ordförandeland.

I september deltog MSB i en workshop i Kroatien för de länder i södra Europa som vill utveckla sitt arbete med HFA och inrätta nationella plattformar.

2.6.2 Besök från Norge

Vid myndighetsnätverkets möte i april hos Energimyndigheten i Eskilstuna gästades mötet av två representanter från Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, DSB, i Norge. DSB presenterade den norska klimatanpassningsportalen samt de planer som finns för en norsk nationell plattform för arbete med naturolyckor.

2.6.3 Samverkan på global nivå

En svensk delegation deltog i "Global Platform for Disaster Risk Reduction" (DRR) i Genève den 16-19 juni 2009. Delegationen bestod av representanter

från UD:s permanenta representation i Genève, UD-Stockholm, Sida, och MSB. Detta var det andra globala plattformsmötet för katastrofhantering. Många utvecklingsländer uttryckte ett behov av stöd för att kunna bemöta de utmaningar som ställs av Hyogo Deklarationen och det tillhörande handlingsprogrammet ”Framework for Action 2005-2010”, HFA.

Under mötet genomfördes flera mindre workshops om klimatförändring och dess koppling till DRR, regionalt samarbete, tekniska utvecklingar, Europeiska kommissionens meddelande om förebyggande av katastrofer, m.m. Dagen innan det Globala Plattformsmötet anordnades en informell session för alla nationella plattformar. Omkring 80 länder deltog och MSB presenterade den svenska plattformens organisation, myndighetsnätverket, målsättning, aktiviteter, framgångar, och utmaningar. Under konferensen diskuterade Sida och MSB möjligheter till kapacitetsutvecklingsprojekt i några länder.

ISDR (International Strategy for Disaster Reduction) har sammanfattat slutsatserna från konferensen och innehållet i sessionerna, ländernas tal, OH-bilder, video, fotografi m.m. på Preventionweb:
<http://www.preventionweb.net/globalplatform/2009/>.

Som följd av konferensen kommer MSB och eventuellt andra myndigheter i nätverket att samverka med andra länder inom och utanför Europa när det gäller diskussioner och rådgivning avseende plattformsarbete med HFA.

2.7 Rapportering till UN/ISDR

I egenskap av kontaktpunkt för HFA får MSB förfrågningar från UN/ISDR om statusrapportering inom olika områden. Målsättningen är att involvera berörda organisationer inom plattformen i rapporteringen. Under året har efter beslut av UD kontaktpuppgifterna för kontaktpunkten (focal point) uppdaterats. Den svenska plattformen har presenterats vid tre internationella möten/konferenser (se ovan). ISDR planerar för halvtidsrapportering (midtime review) under 2011 efter fem års arbete enligt HFA.

2.8 Ekonomi

MSB har svarat för kostnader för arbetet med att vara kontaktpunkt för HFA samt plattformens sekretariat, administration, rapportering samt information och kommunikation.

Aktiviteter som normalt ligger inom en myndighets ansvarsområde genomförs av myndigheten och infogas i plattformens verksamhetsplan. Respektive organisation finansierar sådana aktiviteter inom eget ansvarsområde.

Aktiviteter som initierats inom plattformen och som inte ingår i myndigheternas ordinarie verksamhet utförs inom den nationella plattformens ram. Finansiering sker genom överenskommelser inom plattformen i varje särskilt fall, genom samverkan med andra organisationer (i Sverige eller internationellt) eller genom deltagaravgifter.

Tabell 2: Finansiering av aktiviteter för 2009.

Aktivitet	Finansiär	Använda medel (kr)
Översyn lagstiftning	MSB	340 000
Ny grafisk profil	MSB	172 000
Geodata Workshop 1 och 2	Lantmäteriet	60 000
Rapport; Behov av geodata för naturolyckor	MSB	100 000

